

VOORSTEL

Algemeen Bestuur

ONDERWERP	Ontwerpbegroting 2024 inclusief zienswijzen	AGENDAPUNT	E2
DATUM	13 juli 2023		
OPENBAAR	ja	BEHANDELD DOOR	L. Gevers
REGISTRATIENUMMER	[Registratienummer]	TELEFOONNUMMER	06-25741353
PORTEFEUILLEHOUDER	P.G. Welman		

Besluit

[Toelichting]

Voorstel

1. Kennismaken van de zienswijzen op de ontwerpbegroting 2024.
2. Ongewijzigd vaststellen van de bijgesloten ontwerpbegroting.
3. Instemmen met het in de ontwerpbegroting opgenomen overzicht van investeringen in 2024.
4. Kennismaken van de reactie op de door de gemeentelijke rekenkamercommissie uitgevoerde quick scan op de P&C-documenten van verbonden partijen.

Samenvatting

De ontwerpbegroting 2024 ligt ter goedkeuring voor. De begroting kent een nieuwe opzet en een nieuwe frisse vormgeving, passend bij deze tijd. De begroting presenteert op going concernbasis een gemeentelijk saldo van € 54,4 mln. Daarmee is de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2023 toegenomen met € 4,8 mln. (9,6%) vanwege de loon- en prijscompensatie, berekend volgens de financiële uitgangspunten.

De voorliggende ontwerpbegroting is op 3 april jl. aangeboden aan de gemeenteraden. Enkele gemeenten hebben een zienswijze ingediend. De reactie op deze zienswijzen is in de bijlage weergegeven. Voorgesteld wordt om indachtig de strekking van de zienswijzen de begroting ongewijzigd vast te stellen.

Aan het algemeen bestuur

De voorliggende ontwerpbegroting 2024 van Veiligheidsregio Twente (VRT) kent een nieuwe opzet en een nieuwe, frisse vormgeving. We willen hiermee op een heldere manier inzichtelijk maken wat er de komende jaren op ons afkomt, wat wij als VRT doen en waar we ons mee bezig houden, op welke thema's prioriteit of extra focus ligt en de financiële implicaties daarvan. Het regionaal risicoprofiel en het beleidsplan 2021-2024 (inclusief dekkingsplan brandweer) vormen hierbij het uitgangspunt.

In financieel opzicht is de begroting opgesteld in lijn met de afgesproken werkwijze en uitgangspunten in de kadernotitie die in februari 2023 is besproken in het algemeen bestuur. Waar in de kadernotitie voor de loonontwikkeling nog werd uitgegaan van CPB-cijfers, wordt in deze ontwerpbegroting uitgegaan van het principeakkoord van de nieuwe CAO. De CAO-effecten zijn omvangrijker dan de verwachtingen van het CPB. In combinatie met het herrekkende prijsindexcijfer van 12,7%, komt de stijging van de gemeentelijke bijdrage uit op **€ 4,8 mln.** (9,6%). We begrijpen dat dit een forse stijging is van de gemeentelijke bijdrage die past in het bredere maatschappelijk beeld waarin CAO's en prijzen meer stijgen dan we de afgelopen jaren gewend waren.

Vorig jaar zijn de maatstaven van het gemeentefonds herijkt. Die maatstaven (meer specifiek het cluster orde en veiligheid, subcluster crisisbeheersing en brandweer) vormen de basis voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage. De maatstaven die samenhangen met de mate van verstedelijking hebben daarbij meer gewicht gekregen. De ruimtelijke maatstaven krijgen minder gewicht of zijn helemaal geschrapt. Dit vertaalt zich in een relatief lagere bijdrage voor de plattelandsgemeenten en een relatief hogere bijdrage voor de meer verstedelijkte gemeenten.

Deze ontwikkeling in de uitgaven voor de gemeente beweegt uiteraard (in positieve zin) mee met de inkomstenontwikkeling van de gemeente voor dit cluster van het gemeentefonds. Al zit daar mogelijk een fasering in vanwege het ingroeipad (2023-2025) dat bij deze modelaanpassing is afgesproken. De effecten van de indexering en de effecten van de gewijzigde maatstaven op de gemeentelijke bijdrage is te vinden in bijlage 2, pagina 43 van de begroting.

De ontwerpbegroting 2024 is conform de wettelijke kaders toegezonden aan alle Twentse gemeenteraden. Daarbij is gelegenheid geboden een zienswijze kenbaar te maken. De gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen en Wierden hebben een zienswijze ingediend. De overige gemeenten hebben besloten geen zienswijze uit te brengen of hebben ons hier nog geen bericht van gedaan.

In bijlage 1 zijn de individuele zienswijzen van een reactie voorzien. Voorgesteld wordt om gegeven de strekking van de zienswijzen akkoord te gaan met de voorliggende begroting.

Tenslotte wordt opgemerkt dat – net als voorgaande jaren – een quickscan is uitgevoerd op de P&C-documenten van verbonden partijen. Dit in opdracht van de gemeentelijke rekenkamercommissies en/of de gemeenteraden. In bijlage 2 is ter volledigheid een reactie gegeven op de quickscan voor zover het opmerkingen zijn die VRT betreffen. De reactie is in eerder stadium gedeeld met de Ambtenaren Openbare Veiligheid.

Bijlage(n)

1. overzicht zienswijzen gemeenten + reactie
2. reactie quickscan verbonden partijen '23
3. ontwerpbegroting '24

Enschede, 15 juni 2023

Het dagelijks bestuur

Secretaris,
H. Meuleman

Voorzitter,
R.W. Bleker

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 13 juli 2023

Secretaris,
H. Meuleman

Voorzitter,
R.W. Bleker

BIJLAGE 1: REACTIE ZIENSWIJZEN BEGROTING '24

Gemeente	Zienswijze	Reactie op de zienswijze
Almelo	De gemeenteraad verzoekt de verbonden partijen een paragraaf te laten opnemen in de P&C-stukken over de voornemens en de voortgang m.b.t. de implementatie van de Wet Open Overheid (WOO).	De Wet Open Overheid heeft gevolgen voor alle organisaties, ook voor de verbonden partijen van de gemeenten. In de kadernotitie van '24 is gemeld dat VRT op dit punt nog verkeert in een oriënterende fase. Het onderwerp wordt vooralsnog in projectmatig verband opgepakt. Over de voortgang van dit project kan via de P&C-cyclus worden gerapporteerd. De paragraaf bedrijfsvoering leent zich o.i. hier goed voor.
Borne	De gemeenteraad vraagt uw bestuur om in beeld te brengen wat de effecten zijn van de uitwerking van het rapport 'versterking crisisbeheersing en brandweerzorg'. In deze nota wordt onder andere uitvoerig geadviseerd ten aanzien van verdere flexibilisering, waarmee uw organisatie al werkt. Dit zou kunnen betekenen dat een deel van de extra rijksmiddelen voor een andere doel kunnen worden ingezet. Indien mogelijk stellen wij reallocatie van de middelen uit de rijksbijdrage voor	Op de bestuurlijke themadag van afgelopen maart zijn de eerste gedachten gewisseld over de implicaties van de Contourennota. Mede op basis van de opbrengst van die dag wordt momenteel het voorstel tot aanwending van de versterkingsgelden verder uitgewerkt. Het voorstel wordt dit najaar aangeboden aan het AB. Het lijkt gepast om bij behandeling van dit voorstel ook deze zienswijze te betrekken.
Enschede	De zienswijze luidt dat de vermelde gemeenschappelijke regelingen worden opgeroepen om de indexatie voor 2024 te verlagen zodra blijkt dat daadwerkelijke stijgingen van lonen en prijzen lager zijn dan vergoed in de gemeentelijke bijdragen o.a. nadat er CAO-afspraken zijn gemaakt voor 2024. In afwijking van de Twentse afspraken wordt hiermee niet gewacht tot de indexatie voor 2025 wordt vastgesteld.	In basis staan we welwillend tegenover een herrekening van loon- en prijsindexering (en daarmee een eventuele aanpassing op de begroting '24) later dit jaar. De huidige uitslagen qua indexering zijn immers fors. Opgemerkt wordt echter dat de CAO voor veiligheidsregio's een looptijd heeft van 16 maand i.p.v. 12 maand. Onderhandelingen over een nieuwe CAO gaan dus plaatsvinden in een periode waarin het begrotingsproces '25 al loopt of zelfs al is afgerond. Het prijsindexcijfer is wel tijdig eventueel herrekenbaar op grond van de Macro Economische Verkenning in september.
Haaksbergen	Het gemeentelijke aandeel in de bekostiging van het project Zorgfraude is op basis van collegebesluit genomen. Wij constateren evenwel dat er met de jaarstukken een bestemmingsreserve wordt voorgesteld voor de vervolgaanpak zorgfraude. Ter voorkoming van de overdracht van bevoegdheden zonder lokale besluitvorming, vragen wij uw bestuur toe te lichten of de betreffende taak tot de door VRT te behartigen belangen behoort.	Zoals toegelicht in de reactie op de passage van de quickscan hierover: zorgfraude vormt één van de thema's in de aanpak van ondermijning. Een moeilijk grijpbaar onderwerp waarvoor gemeenten in het verleden zelf het platform IVZ in het leven hebben geroepen en deze hebben ondergebracht bij VRT. Het platform staat volledig ten dienste (en dus de belangen) van de gemeenten. Er zijn geen bevoegdheden overgedragen. VRT is enkel gastheer. De resultaatbestemming ad 16 k vloeit voort uit dit gastheerschap.
Hof van Twente	Als zienswijze in te dienen dat voornoemde GR-en aandacht dienen te hebben voor een gedegen financiering van en inrichting van een volwaardige en veilige ICT infrastructuur.	Een volwaardige en veilige ICT-infrastructuur is tegenwoordig inderdaad een cruciale randvoorwaarde om de doelstellingen van de organisatie te kunnen verwezenlijken. De aandacht voor security is de laatste jaren sterk toegenomen. VRT is volop bezig om de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) te implementeren. Hiervoor is vorig jaar de gemeentelijke bijdrage ook opgehoogd.

		Het AB wordt periodiek geïnformeerd over dit BIO-implementatietraject. De financiering krijgt in die periodieke update ook aandacht.
Wierden	De zienswijze luidt dat de gemeente Wierden accepteert nu de begroting, maar wil opnieuw in gesprek met de VRT als de volledige doorvoering van de prijs- en looncompensatie bij ons noodzaakt tot extra bezuiniging of herziening van uitvoering van taken.	We nemen voor nu kennis van de zienswijze. Ruimte voor een gesprek over de begrotingsontwikkeling is er natuurlijk altijd voor het AB. Daarbij (wellicht ten overvloede) opgemerkt dat een dergelijk gesprek het resultaat is van een besluit in collectief verband. En in die zin niet afhankelijk is te stellen van de financiële situatie van één gemeente.

Gemeente	Zienswijze	
Dinkelland	Geen zienswijze	
Hellendoorn	Geen zienswijze	
Losser	Geen zienswijze	
Oldenzaal	Geen zienswijze	
Rijssen-Holten	Nog niet bekend	
Tubbergen	Geen zienswijze	
Twenterand	Geen zienswijze	

BIJLAGE 2: REACTIE QUICK SCAN VERBONDEN PARTIJEN

AAN Leden AB
VAN Dagelijks bestuur
DATUM 13 juli 2023
ONDERWERP Reactie quick scan verbonden partijen '23

Jaarlijks wordt in opdracht van een groot aantal gemeentelijke rekenkamercommissies een quickscan uitgevoerd op de P&C-documenten (begroting en jaarrekening) van verbonden partijen, waaronder VRT. Het primaire doel is om de gemeenteraden te ondersteunen bij behandeling van deze stukken. Enkele gemeenten hebben eerder (ambtelijk en bestuurlijk) gevraagd om een reactie te geven op het bewuste rapport. De reactie is hier ter informatie bijgevoegd.

In de onderstaande tabel is puntsgewijs een reactie op het rapport weergegeven.

Opmerking in het rapport	Reactie
Kernpunten specifiek (2.7, pagina 6)	
2. Toelichting op onderbrenging van het dossier zorgfraude bij VRT	<p>De versterkte aanpak zorgfraude Twente (Inclusief landelijke proeftuin) is opgesteld in opdracht van het DVO en de toenmalige Bestuurscommissie OZJT. Vervolgens hebben de 14 colleges opdracht gegeven voor uitvoering. De bestuurlijke regie op dit onderwerp werd zowel vanuit Veiligheid als vanuit Zorg gevoerd. Na de gemeenteraadsverkiezingen is ervoor gekozen om het onderwerp in het Veiligheidsdomen onder te brengen. Enerzijds om doublures in bestuurlijke afstemming te voorkomen. Anderzijds vanuit de overweging dat zorgfraude een thema is in de aanpak van ondermijning. De primaire rol die VRT op dit gebied inneemt is die van gastheer. Samen 14 (voorheen OZJT) is nauw betrokken bij dit project.</p> <p>De gemeentelijke inbreng bedraagt op grond van collegebesluiten c.a. 70k per jaar voor een periode van drie jaar. De proeftuin wordt bekostigd met een subsidie van de VNG.</p>
2. In gesprek over de vraag of de crisisnoodopvang een permanente taak binnen de VRT moet worden.	<p>Veiligheidsregio's zijn niet van mening dat de inspanningen rondom de (nood)opvang van vluchtelingen bij hen thuishoort. Het is primair de taak van de gemeente om in AZC's te voorzien en ook om in locaties voor noodopvang te voorzien. De veiligheidsregio's zijn enkel aan dit dossier verbonden omdat de opvang in een crisissituatie verzeild raakte (Ter Apel). Ook voor het programma opvang vluchtelingen geldt dat de VRT slechts gastheer is en hoofdzakelijk een coördinerende rol heeft.</p> <p>Het gastheerschap (in de vorm van een projectbureau) blijft in ieder geval tot 1-1-2024 in stand. Na de zomerperiode volgt een bestuurlijke discussie over de follow-up.</p>
Toelichting om ontbreken van de investeringsraming '26 en '27 en de bijbehorende risico's.	<p>Een soortgelijke opmerking is eveneens in de quickscan van vorig jaar gemaakt. De investeringsplanning heeft een kortere horizon omdat het complex om in dit stadium een reële doorkijk te maken tot en met 2027. De praktijk wijst uit dat binnen de genoemde horizon er al behoorlijke verschillen kunnen ontstaan tussen plan en realisatie. Bijv. vanwege aanbestedingsperikelen of leveringsproblemen. Interne factoren spelen ook een rol: soms kost het meer tijd om wensen en eisen af te stemmen op de financiële randvoorwaarden.</p> <p><u>Vooruitzichten</u> De begroting '24 laat zien dat de investeringsruimte in 2024 tot 0 is gereduceerd en met ingang van 2025 enigszins "in het rood" schiet. Kijken we puur boekhoudkundig wat verder op de horizon (wat is per 2026 afgeschreven en staat aldus op de rol voor vervanging), dan neemt dit tekort in de jaren daarna nog wat verder toe. Dit licht toenemende nadeel houdt verband met het voortschrijdende BTW-nadeel op investeringen. We nemen voortaan deze globale doorkijk ook op in de begroting. De huidige geconstateerde verschillen tussen plan en realisatie zijn niet wenselijk. Zeker nu de rente verder oploopt is het van belang om deze verschillen terug te brengen. Intern staan er de nodige acties op stapel om hier verbetering in aan te brengen (aanpassingen in en versterking van de inkoopfunctie in de organisatie).</p>

Opmerking in het rapport	Reactie
Par. 4.7 detailbevindingen VRT (pag. 19-21)	
Pag. 19 onderaan: Verklaring minder positief resultaat Twente Safety Campus	Voor de goede orde: in de begroting van VRT is het resultaat van TSC neutraal opgenomen. Los daarvan wordt jaarlijks mede op basis van een actueel inzicht in de orderportefeuille een resultaatprognose opgesteld. Die prognose voor '22 ging uit van een positief resultaat van 0,2 mln. Het werkelijke resultaat valt minder positief uit, vanwege o.a. inflatietendensen: dergelijke prijsstijgingen zijn mede om contractuele redenen niet à la minute door te berekenen naar de klant. Daarnaast zijn de lasten hoger uitgevallen vanwege een hoger dan gemiddeld verzuim.
Pag. 20 onderaan: Vergroten risicobewustzijn / zelfredzaamheid	Vraag: <i>Is er een specifieke aanleiding om bij dit onderwerp van vergroten van risicobewustzijn het thema gevaarlijke stoffen over het spoor te benoemen?</i> Antwoord: nee, het thema is bij wijze van voorbeeld genoemd. Spoorvervoer van goederen en gevaarlijke stoffen vormt één van de specifieke veiligheidsrisico's in Twente. En dus is het van belang om ook in termen van bewustwording aandacht te besteden aan het thema. Vraag: <i>hoe verhoudt zich dat tot het ontbreken van opmerkingen over bewustwording en zelfredzaamheid rondom BRZO-bedrijven?</i> Antwoord: het spoorvervoer is als voorbeeld genoemd. Het vergroten van risicobewustzijn bij burgers in de nabije omgeving van BRZO-bedrijven is evenzeer van belang. Met de nieuwe begrotingsopzet is gepoogd om de beleidsinhoudelijke doelstellingen zo kernachtig mogelijk (zonder reeksen van opsommingen) weer te geven.
Pag. 21 bovenaan Oprichting Waarborgfonds ongevallen: financiële consequenties niet weergegeven.	De procedure tot oprichting van het Waarborgfonds loopt momenteel (traject wensen en bedenkingen). In de begeleidende raadsbrief is aangegeven dat op termijn een zekere mate van lastenverlichting wordt verwacht. Met het beoogde fonds is het mogelijk om steviger in te zetten op collectief eigen risicodragerschap. De weg naar meer eigen risicodragerschap verloopt geleidelijk. Op grond van het schade- en premieverloop (landelijke cijfers) is evident dat een hoger eigen risico loont. Vanuit gemeentelijk optiek is het besparingspotentieel overigens relatief beperkt. De ongevallenverzekering bedraagt voor VRT 0,2 mln. op jaarbasis. Deze richting is ook niet primair om financiële redenen ingezet, maar om redenen van goed werkgeverschap.
Pag. 21 2 ^e alinea van onderen: Meerjarenbalans / renterisico's	De financieringsbehoefte loopt het komende jaar verder op vanwege de inhaalslag die nu in het investeringsprogramma wordt gemaakt. De rente is in de afgelopen periode fors opgelopen. Huidige marktrentes stijgen op dit moment uit boven de omslagrente van de organisatie. Daarom is inderdaad het risico aanwezig dat bij het aantrekken van additionele financiering de renteresultaten onder druk komen te staan. En dat de huidige omslagrente op enig moment onhoudbaar blijkt. E.e.a. zal afhangen van macro-economische tendensen in de komende periode. De vooruitzichten zijn op dit moment erg troebel.
Pag. 21 laatste alinea: Begroting naar kostensoorten is verdwenen	Dat overzicht is in de ontwikkeling van de nieuwe begrotingsopzet per abuis verwijderd. Het overzicht zal m.i.v. 2025 weer in de begroting weer worden opgenomen.
Algemene bevindingen (par. 3, pag. 7-8)	
3.2 Verschuiving kostenstructuur IT-gedreven organisaties.	Niet aan de orde. Er is geen duidelijke wijziging in de kostenstructuur van VRT waarneembaar. Eventuele wijzigingen in de kostenstructuur hebben bij VRT ook geen relatie naar de bekostiging van de organisatie.
3.2 Overweging om IT in risicoparagraaf op te nemen.	Het belang van een adequate informatiebeveiliging en borging van privacy wordt metertijd steeds groter. In die zin raadzaam om dit onderwerp ook nadrukkelijker in de verslaggeving op te nemen. Dat kan wellicht in de risicoparagraaf. Of in de paragraaf bedrijfsvoering. Voor een eenduidige presentatiewijze is verdere afstemming met de ambtelijke werkgroep voor verbonden partijen gewenst..
3.3 Gevolgen knelpunten arbeidsmarkt	De krapte op de arbeidsmarkt heeft ook bij VRT de nodige gevolgen. Zo wordt het wordt lastiger geschikte vrijwilligers (manschappen en bevelvoerders) te vinden. Tegelijkertijd neemt de uitstroom onder de vrijwilligers toe. De wervingscampagnes worden met enige regelmaat vernieuwd om zodoende het vrijwilligersbestand op orde te houden. De reactie op vacatures neemt eveneens in kwantitatieve en kwalitatieve zin af. Het risico op het niet kunnen vervullen van een vacature neemt daarom ook toe. Om de organisatie in personele zin op sterkte te houden wordt binnen het HR-programma hier een separaat plan van aanpak opgesteld, waarbij niet alleen het vinden van nieuwe medewerkers belangrijk is maar ook het behouden en ontwikkelen van onze huidige medewerkers.

Opmerking in het rapport	Reactie
3.4 Vergelijkbaarheid begrotingen en rekeningen: presentatie incidentele lasten en baten	Het lijkt een zinvol idee om de cijfermatige onderdelen van de begroting en jaarrekening van verbonden partijen, waar het kan, verder te harmoniseren. En definities beter op elkaar af te stemmen. Dan zijn dergelijke overzichten voor raadsleden ook eenvoudiger te begrijpen. Dit topic kan het best in de ambtelijke werkgroep voor verbonden partijen aan de orde worden gesteld.